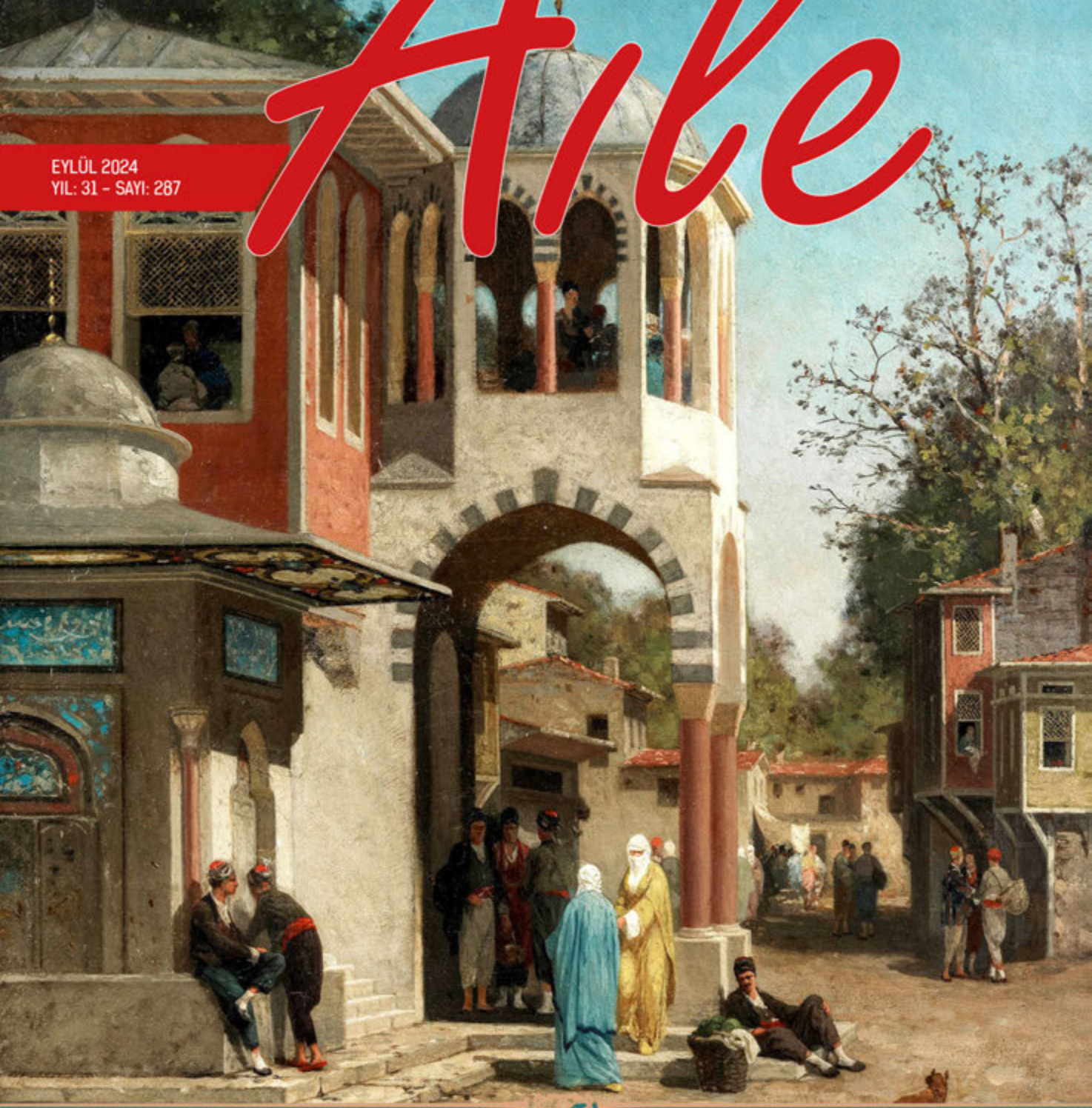

01-9617
somuncubaba

EYLÜL 2024
YIL: 31 - SAYI: 287

Aile

Sorumluluğunu Bilen
Nesiller Olmak

© Nilüfer Z. AKTAŞ

Küreselleşen
Dünyada Aile

© Eşref BOLUKÇU

Yeni Öğretim Yılı

© Raziye SAĞLAM

Mükerrerem

Şanı Şerefi Yüce, Yüceltilmiş (s.a.v)

Peygamberimiz'in müberk isimlerinden bire de "Mükerrerem" "Şanı şerefi yüce, yüceltilmiş"dir. Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.), İslâm'ı yaymak için davetinin ilk aşamasında büyük çile ve zorluklara katlandı. Bu dönemde, zulüm ve şirk düzenine karşı mücadele eden cesur insanlar yetişti. Rabb'im onu her zaman en yüce bir konumda tuttu. Onunun yüceliğini ilk idrak eden nesil, Allah'a tam teslimiyetleri ve yalnızca O'nun için mücadele etmeleriyle örnek oldular. İmanlarının dünyadaki en büyük güç olduğuna inandılar ve Allah'ın sözlerinin geçerli olması için mücadele ettiler. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.)'i içtenlikle sevdiler ve dünya nimetleri yerine, Allah yolundaki zorlukları göze aldılar. Bu süreçte, Hz. Hatice Validemizin öne çıkan özellikleri dikkat çekti: Akrabaları korumak, ihtiyaç sahiplerine yardım etmek, fakirlere destek olmak, misafirlere ikramda bulunmak ve yetimlerin haklarını gözetmek. Bu değerler, Peygamberimiz (s.a.v.)'den iyilik, doğruluk, güzellik ve adaleti öğrenme fırsatı sundu ve bu değerleri hayatlarına uygulamaları gerektiğini kavradılar. 11 yıl süren tebliğ sürecinin ardından, Allah Peygamberimiz'e İsrâ ve Mirâc olayını yaşattı. İsrâ, Peygamberimiz'in Mekke'den Kudüs'e gece yolculuğunu ifade ederken, Mirâc bu yolculuğun ardından semaya yükselmesini belirtir. Recep ayının 27. gecesini, Peygamberimiz (s.a.v.) Burak isimli binek hayvanıyla Kudüs'e götürülmüş, oradan yedi kat semaya yükselmiştir. Bu yolculukta, önceki peygamberlerle görüşmüş ve Sidretü'l Müntehâ'ya ulaşmıştır. Mirâc, "yükselmek" anlamına gelir ve Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'in semaya yükselmesini ifade eder. Bu yolculukta, Cebrail (a.s.) ile birlikte yedi kat semayı dolaşmıştır. Yolculuk sırasında Hz. Âdem, Hz. Yahya, Hz. İsa, Hz. Yusuf, Hz. İdris, Hz. Musa ve Hz. İbrahim gibi önceki peygamberlerle görüşmüştür. Son olarak, Sidretü'l Müntehâ'ya ulaşmıştır. Burada, Peygamberimiz (s.a.v.) tek başına devam etmiş ve Cebrail (a.s.) bu noktaya giremeyeceğini belirtmiştir. Mirâc'ın bu aşamasında, Allah doğrudan Peygamberimiz (s.a.v.) ile konuşmuştur; arada vahiy meleği Cebrail (a.s.) bulunmamaktadır. Bu, Allah'ın Peygamberimiz'e verdiği büyük bir ikramdır. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Taif'e İslâm'ı anlatmaya gittiğinde kötü muamele görmüş ve hakarete uğramıştır. İsrâ ve Mirâc olayı, bu zor dönemin ardından gerçekleşmiştir. Bu ilahi lütf, Peygamberimiz'in değerini ve davasının büyüklüğünü vurgulamaktadır. Allah'ın rızası, dünyadaki tüm değerlerden daha kıymetlidir. Ehl-i sünnet âlimlerine göre, bu olaylar hem bedenen hem de ruhen gerçekleşmiştir.

Topluma Karşı Sorumluluklarımız

İslâm, toplumun düzenli ve sağlıklı işleyebilmesi için ortak sorumluluklar ve haklara riayet edilmesi gerektiğini öğretir. Bu anlayış, günlük alışverişlerden toplumsal yönetim gibi hayati meselelere kadar geçerlidir ve haklar konusu ilişkilerin temelinde yer alır. Örneğin, "Tartıyı adaletle yapın, teraziyi eksik tutmayın." emri, hem hak ihlallerinin önüne geçmeyi hem de topluma yönelik potansiyel tehlikeleri işaret eden ilahi bir uyardır. Toplumda hak ve hukuka saygı göstermeyen kişiler, başkalarının haklarını gasp ederek veya haksız kazanç elde ederek toplumda adaletsizliğe neden olabilir. Ayrıca, mağdur olan kişiler de haksız yollardan haklarını geri almaya çalışabilirler. Bu tür ihlalleri önlemek, öncelikle yöneticilerin sorumluluğundadır ve hukukun bir gereği ve kamusal bir hak olarak görülmelidir. Toplumun adaletle yönetilmesi, hem bireylerin hem de toplumun haklarını korur. Hak ve sorumluluklar iç içedir ve bu durum hakların güvence altına alınmasını sağlar. Hak ve sorumluluk bilincine sahip bireyler ve toplumlarda, hukuka uyum ve adalet egemen olur; bu da haksızlıkların minimize edilmesine yardımcı olur. Hak ve adalet temelinde kurulan sosyal ilişkiler, hem huzurlu ve mutlu bir yaşam hem de uhrevi kurtuluş sağlar. Ancak, hak ihlalleri ve hukuksuzluk sosyal karmaşa yaratır ve ahirette kayıplara yol açar. Peygamber Efendimizin "Zulümden sakının! Çünkü zulüm kıyamet gününde karanlıklar olacaktır." hadisi, bu durumu açıkça ifade eder.

Her insanın, diğer canlılara karşı yerine getirmesi gereken görev ve sorumlulukları vardır. Haklar, görevler ve borçlar karşılıklıdır; yani bir kişi bazılarına karşı sorumlu ve borçlu olurken, bazılarına karşı alacaktır. Bu durum, insanın varoluşunun bir parçasıdır. Haklara riayet eden kişi, aslında Tanrı'nın yanında bir yer edinmiş olur. Dolayısıyla, kişinin hayatının her anında Hakk'a ve Hakk'ın yanında olmaya özen göstermesi, yaratılışının gereğini yerine getirmesi anlamına gelir.

Kur'an-ı Kerim'de tanımlanan iman, sadece inançla sınırlı değildir; aynı zamanda dinî emir ve yasaklara uymayı da içeren bir taahhüttür. Bu bağlamda iman, kişinin kendi özgür iradesiyle Allah'a karşı söz vererek ahde vefa yükümlülüğünü kabul etmesi anlamına gelir. Kur'an-ı Kerim'de ahde vefanın önemi, insanın iman ederek Allah ile bir anlaşma yapması ve bu anlaşmanın gerektirdiği sadakate riayet etmesi şeklinde vurgulanır. Bu nedenle, ahde vefa Kur'an'da sıkça vurgulanan bir konudur. Allah'a ve insanlara verilen sözler, İslâmî sorumlulukların bir parçası olarak kabul edilir ve bu sözleri yerine getirmek, İslâm ahlakının temel prensiplerinden biridir.

Ahde vefa, kişinin verdiği sözlere sadık kalması, doğru sözlü ve güvenilir olması anlamına gelir ve bu, İslâm'ın en önemli ilkelerindedir. Ahlak bilimcileri, ahde vefanın yüksek bir erdem olduğunu çünkü kişinin verdiği sözlere uymak için kendi kendine baskı yaparak hareket etme zorunluluğunu hissetmesi gerektiğini belirtirler. Bu durum, kişinin söz verdiği şeyin gerekliliklerine uymak için ekstra bir çaba göstermesi anlamına gelir.

somuncubaba
Dergisi'nin Ekidir.
ISSN: 2791-9617

Aile

EYLÜL 2024 / YIL: 31 – SAYI: 287
Somuncu Baba Dergisi'nin Ücretsiz Ekidir.

İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Kemal Demir

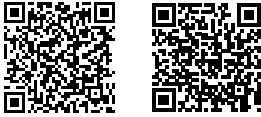
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
M. Hulüsi ERDEMİR

Yayın Editörleri
M. Nazmi DEĞİRMENÇİ
Hulüsi KESKİNTEPE

Yayın Kurulu
Prof. Dr. Nihat ÖZTOPRAK, Prof. Dr. Ali YILMAZ
Prof. Dr. Sebahat DENİZ, Prof. Dr. Bilal KEMİKLİ
Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN,
Prof. Dr. Ali AKPINAR

Grafik Tasarım ve Uygulama
Es- Seyyid Osman Hulüsi Efendi Vakfı

Dergimizi, Web Sayfamız ve Mobil
Uygulamalarımız Üzerinden Okuyabilirsiniz:

Basım-Yayım-Dağıtım-Pazarlama
Çamlıca Basın Yayın Eğitim Sağlık Turizm
İnşaat San. ve Ticaret A. Ş
Zaviye Mah. Hacı Hulüsi Efendi Cad.
No: 89 (44700) Darendede / MALATYA
Tel: (422) 615 15 00 Faks: (422) 615 28 79

04

▶ Sümeyye Büşra YILDIZ

Emanet ve Sorumluluk

14

▶ Nilüfer Zontul AKTAŞ
Sorumluluğunu Bilen
Nesiller Olmak

Küreselleşen
Dünyada Aile

▶ Eşref BOLUKÇU

08

Zulmün Dünyadaki Cezası

▶ Ayşe Gül PINAR

18

20

Emine Büşra YÜKSEL

Vazifelerimizi
Biliyor muyuz?

26

Raziye SAĞLAM

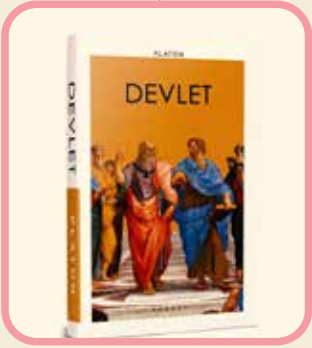
Yeni Öğretim Yılı

30

M. Emin KARABACAK

Okul Korkusunun Nedeni
Bağımlı Kişilik mi?

Devlet

Sait ÖZER

24

Sultan Abdülmecid'in
Hayata Küskün Kızı Cemile Sultan

Bengisu HAYAT

28

Büreyde Bin Husayb (r.a.)

N. Nida DURAN

33

EMANET VE SORUMLULUK

► Sümeyye Büşra YILDIZ

“Sorumluluk, verilen sözle başlar; söz veren ve bir işi yapmayı kabul eden birisi birtakım görevlerle kendisini bağlamış olur. Sorumluluğun yerine getirilmesi mükâfatı, getirilmemesi ise yaptırımları (ceza) gerektirir.”

Allahu Teâlâ'nın insanlara verdiği her şey emanettir. İnsanın canı, bedeni, tasarruf ettiği malları, yiyip içtiği her şey Allah'ın bir lütfudur. Allah'ın diğer mah-lûkattan farklı olarak insanlara verdiği akıl ni-meti ve kendisine kulluk yapacağına dair in-sandan aldığı söz ise insanlar üzerindeki en büyük emanettir. Allah, bu konuyu Kur'an-ı Kerim'de Ahzab Sûresi'nin 72. ayetinde şöyle açıklamaktadır: "Biz; emaneti göklere, yere ve dağlara sunduk; onu yüklenmekten kaçındılar, on(un sorumluluğundan) korktu-lar; onu insan yükledi; (fakat onun ağır so-rumluluğunu tam kavrayamadı) doğrusu o, çok zalim, çok cahildir."

Bir emaneti yüklenmek, sorumluluğu be-raberinde getirir. İnsan, kulluk emanetini ka-bul etmekle Allah'a karşı ibadetleri, emir ve yasakları yerine getirme hususunda sorumlu olmuştur. Bu sorumluluk ağı, helezonik bir şekilde kişinin kendisinden başlayarak aile-sini, komşu ve akrabalarını, içinde yaşadığı şehri ve ülkeyi ve -son tahlilde- bütün in-sanlığı içine almaktadır. Sorumluluk, verilen sözle başlar; söz veren ve bir işi yapmayı ka-bul eden birisi birtakım görevlerle kendisini bağlamış olur. Sorumluluğun yerine getiril-mesi mükâfatı, getirilmemesi ise yaptırımları (ceza) gerektirir. Her insan; akli ve fizik gücü, bilgi ve becerisi, konumu ve yetkisi kadar so-rumludur. Peygamberimiz (s.a.v.), bir hadis-i şerifinde, "Hepiniz çobansınız ve götüğünüz sürüden sorumlusunuz. Amir, memurların çobanıdır. Erkek, ailesinin çobanıdır. Kadın da evinin ve çocuklarının çobanıdır. Sonuçta hepimiz çobansınız ve idare ettiklerinizden sorumlusunuz." buyurmaktadır. Bu beyanıyla Peygamberimizin sorumluluk alanını açıkça çizdiği görülmektedir.

Sorumluluk, insanın kendisiyle başlamak-tadır. Her insanın, öncelikle hayatını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi için, dengeli bes-

"Çocukların eğitilmesi, değerler eğitiminin küçük yaştan itibaren çocuklara verilmesi, beslenmesi, geleceğe en iyi şekilde hazırlanmasından da ebeveyn birlikte sorumludurlar."

lenmeye dikkat etmesi, bedenini aşırı sıcak ve soğuk havadan, zararlı alışkanlıklardan, ruhunu da stres, yersiz kaygı ve vehim gibi zararlı duygu ve düşüncelerden koruması gerekmektedir. İnsanın kendisini geliştirmesi, olgun ve saygın bir kişilikle bulunduğu or-tamlarda inandığı değerleri temsil etmesi de kendisine karşı olan sorumluluğudur. Onurlu bir insan; ben özgürüm, istediğimi yapar, akli-ma geleni konuşurum, diyemez; böyle diyen-ler, toplum tarafından hem dışlanır hem de kendisine, ailesine ve temsil ettiği değerlere karşı sorumluluğunu yerine getirememiş olur.

Aile bireylerinden her birinin de konumu-na göre sorumlulukları vardır. Baba, ailenin beslenme, barınma ve güvenliğini sağlamakla yükümlüdür. Anne ise geleneklerimize göre çocuk doğurma, çocukların bakımı, yemek hazırlanması, evin temizliği, tertip ve düze-ninden sorumludur. Çocukların eğitilmesi, değerler eğitiminin küçük yaştan itibaren çocuklara verilmesi, beslenmesi, geleceğe en iyi şekilde hazırlanmasından da ebeveyn bir-likte sorumludurlar. Eşler birbirine emanet, çocuklar ise ebeveyne emanettir. Emanetle birlikte sorumluluklar başlamaktadır. Çocuk-lar da kendilerine verilen görevleri yerine ge-tirmekle yükümlüdürler.

Akrabalar arasında da amca, dayı, hala, teyze, nine, kuzen şeklinde geleneksel sta-tüye göre oluşan bireylerin birbirine karşı sorumlulukları vardır. Teyze anne yarısıdır,

denilir. Annenin olmadığı zamanlarda nine, hala ve teyze annenin boşluğunu, babanın olmadığı zamanlarda da dede, amca ve dayı babanın boşluğunu doldurur. Düğünlerde takılarla yardımlaşmak, beklenmedik anlarda ortaya çıkan kaza, ölüm ve çeşitli musibet anlarında ise maddi ve manevi destek sağlamak akrabaların birbirine karşı sorumluluğudur.

Allah'ın bütün insanların ortak istifadesine sunduğu tabii çevrenin, ormanların, doğal su kaynaklarının, nehirlerin, yer altı zenginliklerinin ve atmosferin tahrip edilmeden kullanılması da insanların sosyal sorumlulukları arasında yer almaktadır. Bazı eğitimsiz ve sorumsuz insanları uyarmak için parklara, mesire yerlerine "Görmek istediğin şekilde bırak." şeklinde uyarı levhaları asılmaktadır. Eğitilmiş ve görgülü insanlar çevreyi zaten bilinçli kullanırlar. Eğitimsiz ve görgüsüz insanlara ise uyarılar bile fayda vermemektedir. Sanayileşmiş ülkelerdeki bazı fabrikaların bacalarından atmosfere salınan zehirli gazlar ya da giderlerinden ırmaklara ve denizlere boşaltılan kimyasal atıklar bütün canlıların sağlığını tehdit etmekte, bu tehlikeye karşı birtakım uluslararası anlaşmalar yapılmış olsa

da ciddi denetimler yapılmamaktadır. Son yıllarda insanlık olarak maruz kaldığımız küresel ısınmaya ozon tabakasındaki delinmenin yol açtığı, buna da kirli havanın sebep olduğu belirtilmektedir. Gelecek nesillerin, yaptıkları tahribat sebebiyle, bugünün insanını suçlamasını tahmin etmek hiç de zor değildir. Buna göre, her neslin bir sonraki nesle daha yaşanabilir bir dünya ve sürdürülebilir bir sosyal sistem bırakma sorumluluğu vardır.

Allah, Arâf Sûresi'nin 56. ayetindeki "İslah edildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın." emriyle kullarını uyarmakta, karada ve denizde bozgunun meydana gelmesinden de insanları sorumlu tutmakta ve fâsık kimselerin iş başına geldiğinde yeryüzünde nesli ve ekinleri tahrip etmeye çalıştığı beyan edilmektedir. Buna göre insanlarda belli düzeyde siyasi bilincin olması ve fâsık kimselerin iş başına gelmesine engel olunması için çalışılması da sosyal sorumluluklar arasında yer almaktadır.

Her insanın sorumluluğunu yerine getirmesi, aynı zamanda bir kulluk görevidir ve herkes, dünyada yaptıklarından ahirette hesaba çekilecektir.

MANTARLARIN RENGİ VE KOKUSU ALDATICI OLABİLİR

 Nesibe AYDIN

Yağışların artmasıyla birlikte doğada mantarlar çoğalıyor ve toplanan mantarların tüketiminde bu dönemde artış yaşanıyor. Güzel görünümü ve rengine aldanılarak tüketilen mantarlar, zehirlenmeye yol açabiliyor; özellikle karaciğer ile böbrek yetmezliğine ve bununla birlikte hayati risklere neden olabiliyor. Mantar zehirlenmesinden sonra yaşanan belirtiler, mantarın toksinine göre farklılık gösterebilmektedir. Ancak mantar zehirlenmesinden sonra ortaya çıkan ilk belirtiler genellikle sindirim sistemiyle ilgili şikâyetlerdir. Mantar tüketiminden sonra bulantı, kusma, ishal, ateş ve giderek artan bilinç kaybı gibi belirtiler yaşandığında zaman kaybedilmeden müdahale edilmesi gerekiyor. Ayrıca duruma göre halüsinasyon, nöbet geçirme, uyku hali, şuur bulanıklığı karaciğer ve böbrek yetmezliği ile birlikte ciltte sararma gibi belirtiler de yaşanabilmektedir.

Tüketilen Mantar Miktarı Önemli

Mantar zehirlenmelerinde tüketilen miktar ve rahatsızlık sonrası hastaneye geliş süresi önemlidir. Mantar zehirlenmesinden kısa süre sonra hastaneye gelen hastaların sıvı kaybı, elektrolit dengesizliği, karaciğer ve böbrek enzimleri gibi tetkiklerinin ardından midenin yıkanması tedavinin ilk ayağını oluşturmaktadır. Ancak uygulanacak tedavide hastanın hastaneye geliş süresi de hayati önem taşımaktadır. Mantar zehirlenmesinin üzerinden 24 saat geçtikten sonra toksik etkiler -özellikle karaciğer ve böbrek yetmezliği gibi- kalıcı hasarlar bırakabilmektedir.

Bilmediğiniz Mantarı Tüketmeyin

Halk arasında, zehirli mantarların daha renkli olduğu ya da tadının daha acı olduğu gibi doğru olmayan bilgiler yaygındır. Mantarın rengi, kokusu ve tadına aldanarak bir tane bile tüketilmesi hayati risk yaratabilecek sorunlara yol açabilmektedir. Bu nedenle ne olduğu bilinmeyen mantarlar yerine kültür mantarlarının tüketilmesi önerilmektedir.

KÜRESELLEŞEN DÜNYADA AİLE

▶ Eşref BOLUKÇU

“Geleneksel ailenin rolü zayıflarken anne babanın görevi çocuk bakıcılarına, kreşlere ve öğretmenlere veriliyor. Çocuklar, neredeyse tamamen, aile dışında büyüyor. Buna karşılık yaşlı anne ve babalar da aile dışında, yurtlarda yaşıyor.”

Bu yazımda beni biraz karamsar bulabilirsiniz. Okuyucularımın da bildiği gibi, ben aile ve çocuk eğitimi konularını içeren yazıları ağırlıklı olarak yazıyorum. Bu yazımda da yine aileye yönelik bazı şeyler kaleme almak istiyorum.

Küreselleşen, giderek dijitalleşen dünyada artık bildiğimiz eski şeyler olmayacak gibi görünüyor. Bunu olumsuz anlamda düşünüyorum ve ifade ediyorum. Millî ve manevî değerler, aile ve bunun gibi toplumu bir arada tutan birçok değer ve kurum anlam-sızlaştırılıyor.

Geleneksel aile maalesef anlamını yitiriyor. Daha doğrusu, olması gereken aile biçimi değersizleştiriliyor. Bugün evlilikler yaygınlığını korusa da boşanmalar da hızla artıyor. Boşanmaların birçok sebebi vardır. Bazen elbette boşanma, olması gereken bir sonuçtur. Ancak yeni yaşam tarzı ailesiz, evliliksiz bir aile şekli olarak görülüyor.

Bu ülkede, İstanbul Sözleşmesi'yle aile kurumu epeyce yıpratıldı. İstanbul Sözleşmesi'nin zararları konusunda birçok yazı yazdım. Olması gereken evliliklerin anlamı zayıflatılırken, aynı cinslerin evlilikleri bazı ülkelerde yasallaşıyor. Dahası ve acı olan, birçok medya kuruluşu bu sapık evlilikleri savunuyor.

Bazı ülkelerde, doğumların üçte ikisi evlilik dışı ilişkilerde gerçekleşiyor. Bu şekildeki birliktelikler özendiriliyor. Genetik alandaki faydalı gelişmeler, maalesef, olumsuz durumlar için de kullanılıyor. Sperm bankası çocukları tartışmaları ve uygulamaları, geleneksel aile yapısına dinamit olarak kullanılıyor.

Anne, baba, çocuk ilişkileri değişiyor. Tek başına yaşamlar artıyor. Hatta tek başına yaşama şekli özendiriliyor. Aile ve akrabalık

“Aile bağları çözülüyor, mahremiyet ve aşk biçim değiştiriyor. Daha doğrusu, mahremiyetin bir anlamı kalmadı; aşk ise dilde kalıyor.”

bağları giderek zayıflıyor. Covid-19 salgınıyla, aile ve akrabalık bağları korkunç şekilde zayıfladı.

Akil almaz bir şekilde değişim yaşanıyor. Aile bağları çözülüyor, mahremiyet ve aşk biçim değiştiriyor. Daha doğrusu, mahremiyetin bir anlamı kalmadı; aşk ise dilde kalıyor.

Kadın ve çocuk hakları deniliyor... Kadınların hakları savunuluyor yapısı altında aile zayıflatılıyor. Kadın hakları, çoğu kez, ayrılığın ve çözülmenin bir aracı olarak kullanılıyor.

Babalık ve baba olmanın önemi giderek zayıflıyor. Geleneksel ailenin rolü zayıflarken anne babanın görevi çocuk bakıcılarına, kreşlere ve öğretmenlere veriliyor. Çocuklar, neredeyse tamamen, aile dışında büyüyor. Buna karşılık yaşlı anne ve babalar da aile dışında, yurtlarda yaşıyor.

Acı olan bir durum da aile içinde, aile ortamında yaşıyor. Ev içinde, aynı çatı altında yaşayan aile üyelerinin çoğu neredeyse iletişim kurmuyor. Sosyal medyada ve sosyal medya arkadaşları ile zaman geçiriliyor. Herkes kendi odasında telefon ve bilgisayar başında. Artık birlikte yemek yenmiyor. Aile toplantıları ve aile sohbetleri yapılmıyor.

Hasta ve yaşlı bakımları artık evlerde yapılmıyor. Özel kurumlara bu işler veriliyor.

Anne, baba ve çocuk ilişkilerinin yerine bireycilik pompalanıyor. Evler otel gibi kullanılıyor.

Ücret azlığından dolayı evin tüm yetişkinleri çalışmak zorunda kalıyor. Bu ülkenin yöneticileri de biliyor ki asgari ücret ile geçilemez. Mecburen ailenin tüm yetişkinleri çalışmak durumunda bırakılıyor. Bu da aileye verilebilecek en büyük zararlardandır.

Bu konuda yazılacak dağlar kadar olumsuzluk var. Ben konuya dikkat çekmek istedim. Yöneticilerimizin bu konuda çözüme yönelik adımlar atacağına inancım yok.

Kötü niyetlilerin planları varsa Rabb'im de güzel planları vardır. Sonumuz hayrolsun.

SORUMLULUK

İnsan ki varlığında sorumlu olmalıdır,
Akli erdiği günden, Allah'ı bulmalıdır.

Niçin yarattı beni, neden varım alemde?
Kendime sormalıyım hem neşede, elemde?

Allah, itaat ister yarattığı kulundan,
Kulluğunu bilmeyen sapar Hakk'ın yolundan.

Eşrefi mahlukatsın ancak aklın, fikrin var,
İnceden düşünürsen yaradanın sana yâr.

Allah, çok nimet verdi idrak edebilene,
Mükafatı olacak ak yüz ile gelene.

Celalinden, cemale bir özlemdir duyulan,
Cennet, cehennem ne ki cemaldir arzulanın.

O! Rasülü kibriya, adı adında saklı,
Mevla'ya gönül veren, huzurda olur haklı.

Allah, Muhammet dedim elbet sorumluyum ben,
Kur'an, sünnet yolunda Hakk'a kavuşur giden.

Rabia BARIŞ

ÖZÜMÜZDEN ÇEVREMİZE; SORUMLULUK

▶ H. İklil ABBASOĞLU

“Kendi değerlerimize, inançlarımıza ve hedeflerimize sadık kalmak, kişisel bütünlüğümüzü korumak, ruhsal dengemizi sağlamak ve hayatımızın her anında bu sorumluluk bilinciyle hareket etmek, yaşamın en mühim yönüdür.”

Sorumluluk, yaşamın her anında ve her alanında bizi şekillendiren derin bir bilinçtir. Bu bilinç, çevremizden ailemize, arkadaşlarımızdan mesleğimize, dünyamızdan kendi özümüze kadar uzanan geniş bir yelpazede kendini gösterir. Bir insanın yaşadığı apartmandaki komşusuna karşı bile sorumlulukları vardır. Genelden özele bütün sorumluluklarımızın yanında, en nihayetinde, en derin sorumluluğumuz kendimize yani özümüze karşı olmalıdır. Kendi değerlerimize, inançlarımıza ve hedeflerimize sadık kalmak, kişisel bütünlüğümüzü korumak, ruhsal dengemizi sağlamak ve hayatımızın her anında bu sorumluluk bilinciyle hareket etmek, yaşamın en mühim yönüdür.

Sorumluluk kelimesi, Türk Dil Kurumuna göre, bir kişinin yaptığı ya da yapmadığı davranışlardan, yerine getirmesi gereken görevlerden veya üstlendiği bir durumdan dolayı hesap verme yükümlülüğü anlamına gelir. Başka bir deyişle, bireyin yaptığı ya da yapmadığı bir işin sonuçlarından dolayı sorumlu olmasıdır. Bu kelime, Türkçe kökenli bir kelimedir. Türkçede “sormak” fiilinden türetilmiştir.

“Sorumluluk” kelimesinin yazılı kaynaklarda ilk ne zaman kullanıldığına dair kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, Osmanlı Dönemi’nden kalma metinlerde ve özellikle Tanzimat dönemiyle birlikte, bu kelimenin kullanımının yaygınlaştığı bilinmektedir.

Çevremiz, bize bahşedilmiş en büyük armağanlardan biridir; doğa, yalnızca içinde yaşadığımız bir alan değil, aynı zamanda özenle korumamız gereken bir emanettir. Orhan Veli’nin “Bir gün gelir, kesilir ormanlarımız; neler olur, bilir misiniz?” dizeleri, bu emaneti kaybetmenin ağır sonuçlarını hatırlatır. Doğanın

“Genelden özele bütün sorumluluklarımızın yanında, en nihayetinde, en derin sorumluluğumuz kendimize yani özümüze karşı olmalıdır.”

bize sunduğu bu güzellikleri korumak, aslında geleceğe bırakacağımız en değerli mirasın temellerini atmak demektir.

Bu sorumluluk bilinci, insanın ilk toplumsal çevresi olan ailede filizlenir. Aile, bize hayatın ne olduğunu, dünyaya nasıl katkı sağlayacağımızı öğreten ilk mekteptir. Aile içindeki sorumluluk, sevgi, bağlılık ve güven üzerine kuruludur; bu nedenle, kişinin ailesine karşı gösterdiği sorumluluk, aynı zamanda kendisine ve topluma karşı olan görevlerinin de temelini oluşturur. Hayatın içinde, aileden sonra gelen en önemli bağlardan biri de arkadaşlıklardır. Dostluk, insanın iç dünyasını zenginleştirir; ona hayatı daha anlamlı kılan bir perspektif sunar. Antoine de Saint-Exupéry’nin Küçük Prenslu adlı eserinde geçen “Ölene dek sorumlusun, gönül bağı kurduğun her şeyden” sözü, bu ilişkinin derinliğini ve sorumluluğunu en güzel şekilde ifade eder.

Çevremizden özümüze uzanan bu sorumluluk zinciri, hayatımızı anlamlandırır ve bizi hem bireysel hem de toplumsal olarak daha iyi bir insan yapar. Sorumluluk bilinciyle hareket etmek, hem kendimize hem de dünyaya en büyük katkıyı sunmanın yoludur. Sonuç olarak, sorumluluk, hem kendi iç dünyamızı hem de etrafımızdaki dünyayı anlamlandıran güçlü bir rehberdir. Bu rehberle ilerleyenler, yaşamlarında derin izler bırakır.

SORUMLULUĞUNU BİLEN NESİLLER OLMAK

▶ Nilüfer Zontul AKTAŞ

“Şikâyetçi olmamaktır. Göğsünden ince bir yalnızlığa kavalın sesiyle tebessüm katmaktır. Yanık bir türkü, daha da yanar, dağların yankısına ortak olunca onda. Köze vurulan kara demlikle demlenir kara dertler de. Yüzünü kaldırdıkça göğe, umut yüklenir dalga dalga...”

Dünyayı ben kurtaramam elbet. Ama o dönerken ondan feyz alan, duruşundan, intizamından, dönüşünden ibretler çıkararak, seven, sevdiren, çalışan emek veren, düşünen düşündüren, yazan, okuyan, seyahat eden, inceleyen, hedefi olan, güzel işler çıkararak, evlatlar yetiştiren onaran, gülümseyen, gülümseten, ruhumuza iyi gelen ne varsa bir sorumluluk meselesidir.

Dün önümde heyecanla, iştihak içinde imamın okuduklarına iştirak etmeye çalışan yedi sekiz yaşlarında, iki küçük kuzu vardı camide.

Kalbimde umuda dair çiçekli dokunuşlar yaptılar.

Yaşları beş altı olan çocukların tüm rekâtlara dualara hiç bıkkınlık duymadan katılımı beni çok heyecanlandırdı.

Çocuklara kıyamama tavrımız onları sorumlulukta geriye çekebiliyor.

İç disiplin küçüklükte başlıyor. Üçüncü sınıfa gittiğimde mukabeleyi yarım bırakmak isterdim, sıkılırdım. Babamın kuzeni Mürvet ablam bir sayfa daha, bir sayfa daha diyerek beni motive ederdi. Bakardım 20 sayfa bitmiş. Bu benim hayatımda çocuklukta oluşan iç disiplinle beraber sabrı, sorumluluğu öğretmiş hallerden biridir.

Bir çocuk küçük yaşlarda bu disiplin ve sabra sahip olursa, alacağı işleri hep heyecan ve sevgiyle yapacaktır.

Yine kutlu çocukluk vakitlerimde iki koyun almıştı babam. Çok korkuyordum - beni dinlemezler- diye.

Ama süreçte ki çaba sorumluluk bilinci, lider olma ruhumun farkına vardırıyordu.

“Sorumluluk bilinci, zaman yönetimi, ekip ruhunu önemseme, gereken hususları arkaya atmama, doğru ve yerinde iletişim gerçeğini çözmüştür.”

Çobanlık yapmak çocuklukta, sorumluluğu iyi bilmek demektir.

Toplamak cem etmek korumak...

Sonra tahammüldür sığağa, taşa, kayaya. Tat almaktır gökyüzünden. Yerde yetişenden haberdar olmaktır.

Üşümektir, yanmaktır...

Şikâyetçi olmamaktır. Göğsünden ince bir yalnızlığa kavalın sesiyle tebessüm katmaktır. Yanık bir türkü, daha da yanar, dağların yanıkısına ortak olunca onda. Köze vurulan kara demlikle demlenir kara dertler de. Yüzünü kaldırdıkça göğe, umut yüklenir dalga dalga...

Çoban çeşmelerinden su içmek o yüzden lezzetlidir.

Hayvanların boynuna takılan çanlar, musiki olur yamaçlara... Bir konsere eşlik eder çoban.

El gördülük hiç birşeyleri yoktur. Çalışmayan kişilere 'dağda çoban mı yapsak 'mesajı -sorumluk almayı öğren- anlamına gelir aslında.

Şimdi sürü teslim edemesek de çoğu çocuğa! Sorumluluk almanın ahit olduğunu, vazgeçilmez olduğunu öğretmemiz lazım.

Her insan küçük büyük kendi etrafından sorumludur.

Yola revan olurken eğitim öyle kolay iş değildi elbet. Sorumluluğu yaşamak, yaşatmak

lazımdır. Şimdi tersine giden birşeyleri düzeltmek için de çaba veriyoruz.

Çocuklar okuma, yazma, işlem bilmeden gelirdi okula. Onları öğtirdik.

Ailesine, çevresine yardım etme, sorumluluğu, ziyaret, hal hatır sormak gibi davranışlar ise öğrenilmiş olarak gelinirdi.

Şimdi işlem, okuma - yazma, öğrenilerek geliniyor ama esas öğrenilmesi gerekenler eksik kalıyor.

İşlem, boyama, okuma yazma yerine keşke çocuklar evi toplama, ailesine yardım, düğme dikme, makineyi boşaltma, çamaşır katlama, portakal soyma gibi becerilerle gelseler. "Değerler eğitimi" deyip durmak zorun-

da kalmazdık belki de o zaman.

Ayakta durmayı sağlam şekilde başarmışsa bir insan; sorumluluk bilinci, zaman yönetimi, ekip ruhunu önemseme, gereken hususları arkaya atmama, doğru ve yerinde iletişim gerçeğini çözmüştür.

İnsan beyni aynı anda birkaç işi yapmaya muktedir.

Özetle; çalışmaktır! Sorumluluk bilincinde taşları yerine oturtan.

Ve sorumluluk; çüzel ahlâktır.

Sevinçlerin çoğalması için sorumluluk şart...

YAKARIŐ

Muhteris ellere bırakma bizi
Ehl-i dile yârân eyle ya Rabbi
Dünyada ukbâda hiç yakma bizi
Habîb'ine ihvan eyle ya Rabbi

Günahın hududu gökleri aştı
Şeytan da insan da yolunu şaştı
Dünya çukurunda zulme bulaştı
Derdimize dermân eyle ya Rabbi

Sağımız solumuz hırsız dalkavuk
Şapkalar türedi düşünce kavuk
Çıktı çığırından adalet hukuk
Kullarını insan eyle ya Rabbi

Devletin çarkını kırdı siyaset
Acz içinde kaldı ulu riyaset
Milleti belâdan hemen halâs et
Ehl-i kibri duman eyle ya Rabbi

Görürsün her şeyi bilirsin bizi
Yeryüzü sanki bir isyan denizi
Sana gelen tek yol Habîb'in izi
Secdemizi nişân eyle ya Rabbi

Tutunacak tek dal duamız kaldı
Nefsimiz bizleri bizlerden aldı
Bu Kâfi âhını katına saldı
Mağfireti fermân eyle ya Rabbi

Ekrem KAFTAN

ZULMÜN DÜNYADAKİ CEZASI

▶ Ayşe Gül PINAR

“Ey Musa! İzzetime, celalime ve kudretime yemin olsun ki şayet o adam hasmını razı etmeseydi, hayatı boyunca ona azap ederdim.”

İsrailoğulları zamanında balık avlayarak çoluk-çocuğunun geçimini sağlayan bir balıkçı vardı. Bir gün avlanırken ağına büyük bir balığın takıldığını gördü; çok sevindi. Hemen ağını çekerek onu yakaladı. Kendi kendine:

“Şimdi ben bu balığı götürüp satayım, böylece ailemin nafakasını çıkarayım.” dedi. Yolda, zaman zaman kendisine yardımcı olan balıkçılardan birisiyle karşılaştı. Adam;

“Balığı bana satar mısınız?” dedi. Balıkçı; “Eğer evet dersem, bu balığı benden yarı fiyatına satın alır.” diye düşünerek; “Hayır!” dedi.

Adam, balıkçıyı sopayla feci bir şekilde döverek elindeki balığı zorla aldı. Balıkçı, ona bir yandan beddua ediyor bir yandan da; “Ey Rabb'im! Sen beni zayıf ve miskin, onu ise güçlü ve kuvvetli olarak yarattın. Ey Allah'im! Dünyadayken hakkımı ondan al; çünkü ahirete kadar sabredemem!” diyordu.

Balığı gasbeden adam, onu evine götürdü. Karısına vererek kızartmasını istedi. Karısı balığı kızarttı ve getirip masanın üzerine koydu.

Adam yemek için elini balığa uzattığı sırada balık ağzını açıp adamın elini iyice ısırды. Öyle ki adamı dayanılmaz bir acı sardı.

Parmaklarının acısına daha fazla dayanamayınca durumunu doktora anlattı. Adamın parmaklarını inceleyen doktor; parmakların kesilmesini, aksi takdirde hastalığın elin tamamına sirayet edeceğini söyledi.

Doktor, adamın parmağını kesti; bu defa hastalık ve acı eline intikal etti. Ağrıları arttı, korkusundan bütün vücudu titremeye başladı.

Doktor ona, elinin bileğine kadar olan kısmının kesilmesi gerektiğini; aksi takdirde hastalığın koluna sirayet edeceğini anlattı. Elinin bileğine kadar olan kısmı kesildi; fakat hastalık koluna bulaştı. Her kesilen uzuvdaki hastalık

“O gece, yapmış olduğu bütün kötülüklerden samimi bir tevbe ile vazgeçerek uyudu. Uyandığında, merhametli olan Yüce Allah kudretiyle ellerini ve kollarını kendisine geri vermişti.”

bir diğerine sığıyordu. Sonunda doktor, adamın omuzundan aşağı kolunu kesti.

Adam, kendisine isabet eden bu musibetin kaldırılması için Rabb'ine yalvarıyordu. Acılar içerisinde doktorun yanından çıktı. Bir ağaç gördü ve ona yaslandı. O esnada bir uykuya daldı. Uykuda birisinin kendisine şöyle dediğini gördü:

“Ey miskin! Kesilecek kaç kolun var ki hâlâ bekliyorsun? Hasımına git, ondan helallik iste!”

Adam uyandı, hasmının kim olduğunu düşünmeye başladı. Biraz sonra hatırladı ve: “Ben gasp yoluyla birisinin elinden balığını almış, ondan sonra da kendisine dayak atmıştım. Ondan aldığım balık da beni ısırmıştı.” dedi. Hemen şehrin yolunu tuttu, balıkçıyı aradı ve buldu. Önünde durup ondan helallik istedi. Malından ve mülkünden bir kısmını ona verdi. Yaptığı işten tevbe ettiğini söyledi. Balıkçı, ona hakkını helal etti. O anda hastalığının acısı durdu.

O gece, yapmış olduğu bütün kötülüklerden samimi bir tövbe ile vazgeçerek uyudu. Uyandığında, merhametli olan Yüce Allah kudretiyle ellerini ve kollarını kendisine geri vermişti.

Bu olaydan sonra Yüce Allah, Hz. Musa'ya şöyle vahyetti:

“Ey Musa! İzzetime, celalime ve kudretime yemin olsun ki şayet o adam hasmını razı etmeseydi, hayatı boyunca ona azap ederdim.”

VAZİFELERİMİZİ BİLİYOR VE UYGULUYOR MUYUZ?

▶ Emine Büşra YÜKSEL

“Bir aile yuvasında, aile fertlerinin her birinin kendi üzerine düşen sorumluluğu bilmesi, yerine getirmesi ve bunun lüzumunu idrak eden bir şuurda olması bu güzelliklerin yaşanmasının esaslarından biridir. Belki de en önemlilerindendir.”

Allah, insanı kendi kudretiyle, en güzel şekilde yaratmış ve kendi ruhundan üfleyip halife olarak yeryüzüne göndermiş, gökte ve yerde ne varsa hepsini onun emrine vermiştir. Kendisine bunca nimet verilen insan, elbette başıboş bırakılmayacaktır. Kur'an'da; *"İnsan, kendisinin başıboş bırakılacağını mı zanneder?"*¹ buyrulmaktadır.

İnsan yapıp ettiklerinden sorumludur. Hatta görülen âlemde sorumluluk bilincine sahip tek yaratık insandır. Kur'an'da; *"Şüphesiz biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler, ondan çekindiler. Onu insan yükledi. Çünkü o çok zalimdir, çok cahildir."*² buyrulmaktadır.

Sorumluluklarımızın önemli boyutunu Allah'a karşı olan sorumluluklarımız oluşturmaktadır. Çünkü yaratılış gayemiz, Kur'an-ı Kerim'de de belirtildiği gibi, O'na kulluk etmektir. Yüce Allah; *"Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım."*³ buyurmuştur. Allah'a karşı sorumluluklarımızın yanında, kendimize ve diğer varlıklara karşı da sorumluluklarımız bulunmaktadır.

Aile; huzurun, sükûnun, saadetin, güzel ahlâkın, güven ve emniyet duygusunun hissedildiği ve yaşandığı bir yuva olmalıdır. O zaman gerçek bir dünya nimeti hâline gelir. Bir aile yuvasında, aile fertlerinin her birinin kendi üzerine düşen sorumluluğu bilmesi, yerine getirmesi ve bunun lüzumunu idrak eden bir şuurda olması bu güzelliklerin yaşanmasının esaslarından biridir. Belki de en önemlilerindedir.

Allah Rasûlü (s.a.v.); *"Hepiniz çobansınız ve sorumluluğunuz altında bulunanlardan sorumlusunuz."*⁴ buyurmaktadır.

"Aile; huzurun, sükûnun, saadetin, güzel ahlâkın, güven ve emniyet duygusunun hissedildiği ve yaşandığı bir yuva olmalıdır. O zaman gerçek bir dünya nimeti hâline gelir."

Bu buyruk, hayat boyu bilinmesi ve hayatın her devresinde de dikkat edilmesi gereken bir buyruktur. Tekrar edilmeye, hatırlatılmaya ihtiyaç duyulan nebevî irşad ve ikazdır. Ancak sadece sözde bırakılmayıp gereğini yerine getirerek ve şuurlu olarak tekrarına, tavsiyeleşilmesine ihtiyaç vardır.

Ailede babanın vazifeleri, sorumlulukları vardır; annenin ve çocukların vazifeleri, sorumlulukları vardır... İster aile içinde

isterse aile dışında yaşasınlar, büyük annelerin, büyük babaların sorumlulukları ve görevleri vardır. Akrabaların birbirlerine karşı sorumlulukları ve görevleri vardır... Bu çerçeveyi genişletip büyütme mümkündür. Ancak biz aileden fazla uzağa gitmek istemiyoruz.

Cünümüzün en ciddi sıkıntılarından birisi de sorumlulukların yeterince anlaşılması, vazifelerin yerine getirilememesi veya ihmal edilmesidir. Herkesin yapması gerekeni kendisinin değil, karşısındaki insanların bilmesi ve dile getirmesidir. Bir başka ifadeyle evin hanımının görevlerini erkeğin bilmesi ve dile getirmesi, evin erkeğinin görevlerini hanımın bilip dile getirmesi, anne ve babanın görevlerini çocukların, çocukların üzerine düşenleri ve yapması

gerekenleri anne ve babanın dillendirmesi, zaman zaman da birbirlerine karşı bu bilgileri silah olarak kullanmalarıdır.

İnsan hatasız olmaz. Bu gerçek bilinmeli ve kabul edilmelidir. Aile içinde de hatalar olabilir. Bu hata ailenin her ferdinden gelebilir. Küçük hatalar işlendiğinde yerli yerinde ve iyi üslupla yapılacak ikazlar veya ikaz edici örnek davranışlar hemen karşılık bulacak, aile de birbirini affetmenin, hoş görmenin gönle verdiği sıcaklığı hissedecektir.

Dipnot

-
- 75/Kiyame, 36.
 - 33/Ahzâb, 72.
 - 51/Zariyât, 56.
 - Sahih-i Buhârî, Ahkâm.

YÜCE YARATICI

Şâni yüce Allah'ım
Kulu güzel yaratmış.
Adını ansın diye
Dili güzel yaratmış.

Kayısı, erikli
Hem küçüklü büyüklü
Taptaze meyve yüklü
Dalı güzel yaratmış.

Burcu burcu çiçeği
Papatyayı peteği
Arıların emeği
Balı güzel yaratmış.

Gönlümüzü yurt tutan
İstiklâli yaşatan
Gökyüzünü kuşatan
Alı güzel yaratmış.

Miski amber kokusu
Sinmiş aşkın dokusu.
Sanki cennet takısı
Gülü güzel yaratmış.

Ahmet Sami BENLİ

DEVLET

▶ Sait ÖZER

Kitabın adı: Devlet

Yazar: Eflatun

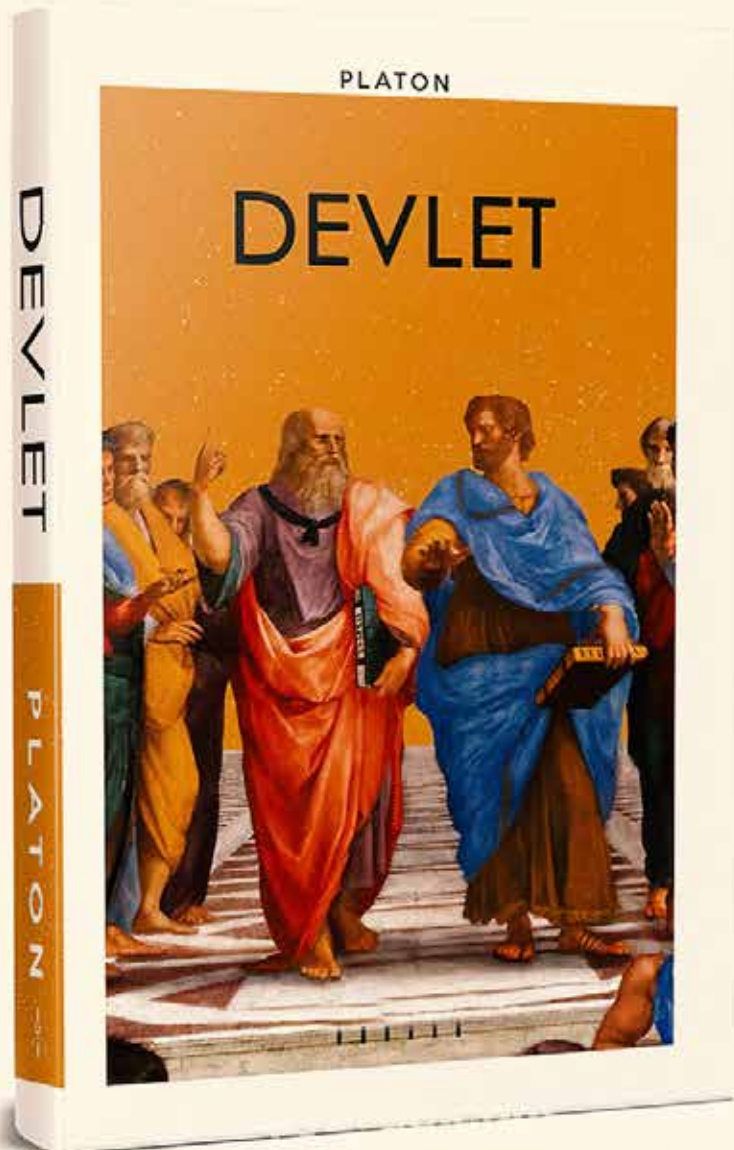
Yayınevi: Karatay Yayınları

Yayın yeri ve yılı: Konya/2020

Sayfa sayısı: 183

Yaş aralığı: 14+

İşlenen konular: yaşlılık, zenginlik, bilgelik, cesaret, adalet...

İlkçağ filozoflarından olan Eflatun, MÖ 427-347 yılları arasında yaşamıştır. Hocası Sokrates'in öldürülmesi onu derinden etkilemiş bu yüzden felsefesinin merkezini sosyal düzen ve insanın mutluluğu teşkil etmiştir. Eflatun'a atfedilen 40 civarında eser bulunmaktadır. Bu eserlerin ikisi dışında diğerleri karşılıklı konuşmalar şeklinde kaleme alınmıştır.

Bu yazımda sizlere Eflatun'un Karatay Yayınları arasından çıkan Devlet adlı eserini tanıtmaya çalışacağım.

Eser, Sokrates Konuşuyor başlığı altında dört bölümden oluşuyor. Sokrates Konuşuyor I bölümünde şunları okuyoruz: Sokrates, Aristo'nun oğlu Glaukon ile birlikte Pire şehrine dua etmek ve o yıl ilk defa kutlanacak olan bayramı görmek için gider. Burada birkaç kişi ile karşılaşır. Aralarında Kephalos da vardır. Kephalos yaşlı ve zengin bir kişidir. Sokrates onunla yaşlılığın ve zenginliğin insanı nasıl etkilediği üzerinde konuşur.

Bir diğer konuşulan konu doğruluktur. Doğruluğun ne zaman, hangi şartlarda kime karşı yararlı ya da faydasız olduğu üzerinde durulur.

Bize iyi görünen ama gerçekte iyi olmayan, bize iyi görünmeseler de gerçekte iyi olanlar yani dost ve düşman olarak nitelendirdiğimiz kimselere karşı takınacağımız tavrın ne olması gerektiği de ele alınır.

Doğruluğu esas alan yöneticilerin eğri olanlara göre zarar göreceği savunulur. Doğruluğun güçlünün işine gelen şey, eğriliğin ise kendine faydalı olan şey olduğu söylenir. Bölüm sonunda doğruluğun ne olduğunun kavranmadan iyilik olup olmadığının kavranmasının zor olduğu görüşüne varılır.

Konuşmalar bu minval üzerine ilerlerken doğruluğun bireyler kadar devletler için de

önemli olduğu söylenir, ardından bir devlet tasavvuruna başlanır. Burada amaç, devlet kurulurken doğruluk ve eğriliğin ne olduğunu gözlemleyebilmektir.

İnsanlar kendi başlarına yetmediklerinden ihtiyaçlarının karşılanması için başka insanları yardıma çağırırlar ve böylece bir topluluk meydana gelir ki buna şehir ya da devlet adı verilir. Yani devletler insanların ihtiyacından vücuda gelir. Bu ihtiyaçlar, önem sırasına göre yemek, barınma ve giyecek şeklindedir. Bu ihtiyaçları karşılayacak meslek grupları da oluşacaktır. Bunlar çiftçi, duvarcı ve dokumacıdır. Elbette şehirlerde sadece bunlar bulunmayacak, başka meslek grupları da teşekkül edecektir. Mesela şehrin korunması için orduya ihtiyaç vardır. Ayrıca insanların eğitilmesi için musiki ve beden terbiyesi de bu şehirde / devlette önemli olacaktır. Yine kurulacak bu devlette iyi hekimlerin bulunması da gerekmektedir. Bu hekimlerin hastaları daha iyi tedavi edebilmeleri için hekimlik sanatını çocukluktan itibaren öğrenmeye başlamaları, birçok ağır hasta görmeleri hatta kendilerinin bu hastalıkları geçirmiş olmaları gerekmektedir. Kurulacak bu devletin bir de kanuna ihtiyacı vardır. Kanunların en güzeli bu şehirde uygulanmalıdır ki şehir bilge, cesur, itidalli ve adaletli olsun. Diyalogların devamında bilgelik, cesaret, itidalli olmak ve adalet kavramları üzerinde durulur ve örnekler verilir.

Eflatun bu eserinde ütöpik bir devlet anlayışını ortaya koysa da bu anlayış zaman içerisinde hem Doğu'da hem de Batı'da temsilciler bulmuştur.

YENİ ÖĞRETİM YILI

▶ Raziye SAĞLAM

“Günümüzde ise o yaştaki bir çocuğu, değil o kadar mesafeye, bir sokak öteye bile yalnız göndermeyi düşünmek zor. Acaba o yıllarda sokaklar mı daha güvenliydi yoksa biz mi daha erken büyüyorduk?”

Yeni bir öğretim yılı başlarken aileler tatlı bir telaş içindeler. Bizim zamanımızda eve en yakın okul, en çok tercih edilen okuldu ki bunlar da çoğunlukla devlet okulları olurdu. Zaten özel okulların sayısı da oldukça azdı. Okul yakın ya da uzak olsun, servis aracı âdeti olmadığı için, genelde yürüyerek okula gidilirdi. Şimdi düşünüyorum da evimiz Vefa'daydı ve biz, Vezneciler İlkokulu'na 7 - 8 yaşlarında yanımızda bir büyük olmadan onca yolu yürüyerek gidebilirdik. Günümüzde ise o yaştaki bir çocuğu, değil o kadar mesafeye, bir sokak öteye bile yalnız göndermeyi düşünmek zor. Acaba o yıllarda sokaklar mı daha güvenliydi yoksa biz mi daha erken büyüyorduk, diye bir soru sorsak sanırım cevabı "Her ikisi de." olurdu.

70'li yıllarda siyah önlük ve lastik çizmelerimizle Vezneciler İlkokulu'na giderken, bize yakın Beyazıt İlkokulu biraz daha zengin çocuklarının gittiği özel bir okuldu. Çocuklar okula giderken önlük giymeyerek serbest kıyafetle ve genelde hizmetçileri ya da apartman görevlisi (o zamanki tabirle kapıcı) ile giderdi. Biz onları böyle görünce "muhallesi çocukları" diye onlarla dalga geçerdik. Çocuk akli işte.

İlkokul ikinci sınıftayken bir gün okulda film oynatılacağını gösteren afişleri görünce çok heyecanlanmıştık. O yıllarda evlerde televizyon çok yaygın değildi. Bizim evde vardı ama ilk yıllarda haftada sadece birkaç saat açık olduğu, onda da bizim uykumuz geldiği için hiçbir şey izleyemezdik. Okulda oynatılan siyah beyaz acıklı Yeşilçam filmini nasıl büyük bir heyecanla izlediğimizi bugün bile hatırlıyorum. Bugünün çocuklarına anlatmaya kalksak sanırım çok gariplerine gider. Ablamla okuma alışkanlığımızı yine aynı yıl bir arkadaşımın babasının bizi Sü-

"O yıllarda evlerde televizyon çok yaygın değildi. Bizim evde vardı ama ilk yıllarda haftada sadece birkaç saat açık olduğu, onda da bizim uykumuz geldiği için hiçbir şey izleyemezdik."

leymaniye Çocuk Kütüphanesi'ne üye yaptırmasıyla kazandık. O yıl ne çok hikâye kitabı okumuştuk. Rahmetli babam çok kitap okurdu ve ayrıca eve her gün bir ya da iki günlük gazete girerdi. Küçük yaşlarda eline kitap, gazete almanın, o kitabın kokusunu içine çekmenin tadı bir başkaydı doğrusu.

Bizim zamanımızdan birkaç fotoğraf paylaşırken yeni öğretim yılının anne babalara ve sevgili çocuklarımıza hayırlı olmasını dilerim.

SULTAN ABDÜLMECİD'İN HAYATA KÜSKÜN KIZI CEMİLE SULTAN

▶ Bengisu HAYAT

“Sarayda herkes Cemile Sultan’a saygı ve sevgiyle bakar, onu takdirle severdi. Konuşması nazik ve akıllıydı. Boş yere gülmez, herkese layık olduğu muameleyi gösterirdi.”

Sultan Abdülmecid'in, Düzd-i Dil Kadınefendi'den dünyaya gelen kızıdır. 17 Ağustos 1843 tarihinde, bir Cuma gecesi saat 5'de Beylerbeyi Sarayı'nda doğmuştur. 1845 yılında, 3 yaşındayken validesini kaybetmiş ve öksüz kalmıştır. Babası Abdülmecid Han, ona analık etmesi, şefkatle bakıp büyütmesi için eşlerinden Perestu Kadın'a vermiştir. 15 yaşına gelince babası tarafından Fethi Ahmed Paşa'nın oğlu Mahmud Celaleddin Paşa ile 1858 yılında nişanlanmıştır. Damat Mahmud Celaleddin'e, vezirlik rütbesi ve Meclis-i Vâlâ azalığı tevdi edilmiştir. Nişandan yaklaşık iki ay sonra düğün merasimi tertiplenen Cemile Sultan için babası Sultan Abdülmecid, Fındıklı Sarayı'nın inşa edilmesini emretmiştir. Kocasına ziyadesiyle muhabbet beslemiş ve hoşnutluk duymuştur. Evlilik hayatı boyunca da fevkalade mesut ve bahtiyar olmuştur. Hayatının en saadetli dönemini üvey kardeşi Sultan II. Abdülhamid'in saltanatının ilk yıllarında idrak etmiştir. Fakat Abdülhamid Han sonraki yıllarda amcası Sultan Abdülaziz'in katledilmesinin üzerinde durmuş ve Yıldız Sarayı'nda bir mahkeme kurdurmuştur. 1880'de Mahmud Celaleddin Paşa sorgulanmış ve mahkeme tarafından suçlu bulunup idama mahkûm edilmiştir. Padişah'ın, eniştesi hakkındaki kanaat ve güveni tersine dönmüştür. Ardından kız kardeşinin nikâhını iptal ettirmiş; Mahmud Celaleddin Paşa'yı diğer Yıldız Mahkemesi mahkûmları gibi Taif'e sürdürmüştür. Paşa, 7 Mayıs 1884'de Taif'te ölmüştür. Cemile Sultan, haliyle kocasının ölümüne çok üzülmüş ve bir müddet hayata küsmüştür. Bu durum, psikolojisinin bozulmasına ve asabi bir ruh haline bürünmesine sebebiyet vermiştir. Uzun bir dargınlık devresinden sonra Cemile Sultan, kardeşi Abdülhamid Han ile barışmıştır. Padişah ve harem halkı da Cemile Sultan'a yeniden hürmet ve alaka göstermiştir. Sultan

Abdülhamid, kız kardeşinin oğlu Mehmed Celaleddin Bey'i, Şuray-ı Devlet azalığına tayin ederek taltif etmiştir.

Cemile Sultan'ın, Mahmud Celaleddin Paşa'dan, toplam altı çocuğu olmuştur: Mehmed Celaleddin, İbrahim Sabık ve Besim adında üç oğlu; Fethiye, Fatma ve Ayşe Sıdıka adında da üç kızı dünyaya gelmiştir. Oğlu Besim, iki yaşındayken hayatını kaybetmiştir. Besim'in ölümünü, henüz iki aylık gelin olan Fethiye Hanım Sultan'ın, yaşamdan kopması takip etmiştir. Arkasından, üçüncü kızı Fatma Hanım Sultan veremden ölmüştür. Görüldüğü üzere kocasının ve çocuklarının peş peşe ölümlerine tanıklık etmiş ve bunların derin üzüntülerine maruz kalarak üst üste büyük sarsıntılar geçirmiştir. Doğal olarak yaşadığı bu acılar ve felaketlere, bedeni ve maneviyatı daha fazla dayanamamıştır. Nitekim bir gün kardeşi Abdülhamid Han'ı ziyaretten sonra Erenköy'deki köşküne gelince ağır bir şekilde hastalanarak felç geçirmiş ve yatağa düşmüştür. Hekimler onu ölümden kurtardılarsa da uzun yıllar yatalak olarak kalmaktan kurtaramadılar. Nihayetinde 74 yaşındayken, 27 Şubat 1915'de Erenköy'deki köşküde fani âlemden ebedi âleme göç etmiştir.

Sultan Abdülhamid'in kızı Ayşe Osmanoğlu, anılarında halası Cemile Sultan'ın karakteri, edası, duruşu ve giyim kuşamına ilişkin şu tavsif ve müşahedelerde bulunmuştur: "Daima kahverengi elbise giyer, başına dantelden veya tülenden yine o renkte hotoz koyardı. Elbiseleri alaturka tarzda, uzun etekliydı. Hiç mücevher takmazdı. Pek sade olmakla beraber şahane edası ile sultanlığını gösterirdi. Sarayda herkes Cemile Sultan'a saygı ve sevgiyle bakar, onu takdirle severdi. Konuşması nazik ve akıllıydı. Boş yere gülmez, herkese layık olduğu muameleyi gösterirdi. Velhâsıl mükemmel bir sultandı."

OKUL KORKUSUNUN NEDENİ BAĞIMLI KİŞİLİK Mİ?

▶ M. Emin KARABACAK

“Çocuğun evde kalış süresi uzadıkça okula dönüşü de o oranda güçleşeceği için çocuğa, okula gitmeme konusunda ödün verilmemeli.”

Okul korkusu, çocuğun şiddetli bir endişeyle okula gitmeyi reddetmesi ve okula karşı isteksiz olması demektir. Okul korkusu, çocuğun okula gitme zamanı gelince açık anksiyete ve panik durumlarının görülmesidir.

Okul Korkusunun Sebepleri

Anasınıfı ve 1. sınıf çocuklarının okul korkusunun temelinde; yeni bir ortam, an-neden ayrılma, içe kapanıklık, bağımlı kişilik, kalabalık korkusu gibi sebepler yatmaktadır.

Ergenlik döneminin başlangıcı olan 11-14 yaşlarında çocukların okul korkusunun temelinde de başarısızlık, olumsuz arkadaş ilişkileri, öğretmen tutumları, aile içi iletişim, şiddet, kavga gibi nedenler yatmaktadır.

Lise öğrencisinde görülen okul korkusunun temelinde ise psikolojik ve ruhsal sorunlar yatmaktadır.

Okula yeni başlayacak olan çocuklar, anne babalarıyla birlikte okul ihtiyaçlarını büyük bir heyecan içinde alıp okulun açılmasını sabırsızlıkla beklerler. Okulun açıldığı gün erkenden okula giderler. Okula giden çocuk, okulda tanımadığı çocuklar, anne babalar ve öğretmenlerle karşılaşır.

Yeni bir ortamla karşılaşan çocuk, hayalini kurduğu okulda ilgi ve sevgi bekler; fakat okul ana baba günü olduğu için herkes kendi derindedir. Hele 40 dakika sırada oturmak, çocuk için geçmeyecek bir zaman olarak algılanır.

Kendince umduğunu bulamayan çocuklar, teneffüse çıkınca eve gitmek isterken anne babalar da onlara okulda kalmaları için ısrar ederler. O gün anneleriyle sınıfa girip çıkan çocuklar eve geldikleri zaman okula gitmeyeceklerini söylerler. Çocuğun okula gitmesi için üzerine gidildikçe de açık

“Çocuğun okul korkusunun temelinde ailevi bir sebep varsa çocukla olumlu iletişim kurularak sebepler birlikte değerlendirilmeli. Yok okulla ilgili bir problemi varsa öğretmeni ve okul idaresi ile iş birliği içinde olunmalı.”

anksiyete ve panik durumlar görülmesi çocukta okul korkusunun başladığını gösterir.

Çocuğun Şikâyetleri

Okula gitme zamanı yaklaşan çocuğun baş ağrısı, karın ağrısı, mide bulantısı, ishali, mızımcılığı ve tedirginliği artacaktır. Çocuk okula gitmesi için zorlandıkça kaygıları, huysuzlanması, bağırması ve ağlaması da artacaktır.

Ailesinden gelen korkutmalar, dayaklar, alttan almalar ve yalvarıp yakarmalar fayda sağlamayacaktır. Bu aileler çocuklarının sıkıntılarını fizyolojik bir rahatsızlık olarak algıladıkları için çocuğun okula gitmek istememesine boyun eğerler. Okula gitmeyeceğini anlayan çocuğun bütün ağırları birden geçer ve çocuk, hiçbir şey olmamış gibi, günlük hayatına devam eder.

Okul Korkusu için Anne Babalar Ne Yapmalı?

1. Çocuğun evde kalış süresi uzadıkça okula dönüşü de o oranda güçleşeceği için çocuğa, okula gitmeme konusunda ödün verilmemeli.

2. Dişi ağrıyan kişinin dişçiye gitmekten başka çaresi olmadığı gibi, çocuğun da okula gitmekten başka çaresinin olmadığı anlatılmalı.

3. Çocuğun şikâyetleri ne kadar çok olursa olsun, onu okula götürmek çözümün yarısıdır.

4. Çocuğun ilk günlerdeki şikâyetleri, anne babasının okula gitme konusundaki

kararlı ve tutarlı tutumu karşısında zamanla azalacaktır.

5. Çocuk sınıfa girmek istemese bile onu eve götürmek yerine okulun bahçesinde kalması sağlanmalı.

6. Çocuğun okul korkusu ayıplanmadan, eleştirilmeden ve başka çocuklarla kıyaslanmadan atlatılmaya çalışılmalıdır.

7. Çocuğun okul korkusunun temelinde ailevi bir sebep varsa çocukla olumlu iletişim kurularak sebepler birlikte değerlendirilmeli.

8. Çocuğun okul korkusunun temelinde okulla ilgili bir problemi varsa öğretmeni ve okul idaresi ile iş birliği içinde olunmalı.

9. Bütün bunlara rağmen çocuğun okul korkusu devam ediyorsa uzmanından yardım alınmalı.

Sonuç olarak okul korkusu olan çocuğa bağırp çağırmadan, yalvarıp yakarmadan okula gitmekten başka çaresinin olmadığını anlatmanız ve bunu da davranışlarınızla, kararlı ve tutarlı bir şekilde göstermeniz yeterli olacaktır.

BÜREYDE BİN HUSAYB (R.A.)

► N. Nida DURAN

Hicret sırasında Peygamberimiz'in gece yarısı gözleri önünde Mekke'den çıkıp Medine'ye doğru yola çıkması, müşrikleri çileden çıkarmıştı. Peygamberimiz'le Hz. Ebû Bekir'i Medine'ye girmeden bulmalı, vücutlarını ortadan kaldırmalıydılar. Hemen aramaya başladılar. Ayrıca onları diri veya ölü getirene 100 deve vaat ettiler. Bu haber bütün kabilelere ulaştı.

İşte, Büreyde bin Husayb da bu mükâfat avcılarının biriydi. Büreyde, Sehmoğullarının reisiydi. Yanına 80 kadar adam alarak Peygamberimiz'i aramaya başladı. Nihayet Amîni mevkiinde onları buldu. Peygamberimiz onların kendilerine doğru geldiğini gördü. Fakat hiç telaşlanmadı. Bütün kalbiyle Allah'a tevekkül etmişti. Büreyde'ye, "Kimsin?" diye sordu. "Büreyde'yim." cevabını alınca, Hz. Ebû Bekir'e, "İçimiz serinledi ve düzeldi." buyurdu. Büreyde'ye kimlerden olduğunu sordu. Büreyde, "Eslem Kabilesinden." dedi. Peygamberimiz "Eslem'in hangi kolundansın?" buyurdu. Büreyde, "Sehmoğullarından." cevabını verdi. Peygamberimiz Büreyde'nin ismini, kabilesini, mensup olduğu kolu da hayra yordu. Kendilerine bir zarar vermeyeceklerini düşündü.

Büreyde, konuştuğu zatın kim olduğunu bilmiyordu. Fakat Peygamberimiz'in cesaretine ve konuşmasına hayran kalmıştı. Tanımak istedi, kim olduğunu sordu. Peygamberimiz, "Ben, Abdulmüttâlib'in oğlu Abdullah'ın oğlu Muhammed'im." cevabını verdi. Sonra da onu Müslüman olmaya davet etti. Büreyde'nin kalbinde iman meşalesi yanmaya başlamıştı. Hemen kelime-i şehadet getirerek Müslüman oldu. Yanındakiler de kendine tabi oldular.

Peygamber Efendimiz geceyi burada geçirdi. Sabahleyin Büreyde (r.a.), Peygamberimize gelerek, "Yâ Rasûlallah, yanınızda bir bayrak olmadan Medine'ye girmeniz doğru olmaz." dedi. Sonra da sarığını çıkarıp mızrağının ucuna bağladı. Medine'ye girinceye kadar Peygamberimiz'in yanında taşıyarak yürüdü. Hz. Büreyde, bir müddet Medine'de kaldıktan sonra tekrar memleketine döndü.

Büreyde (r.a.), Hicret'in 6. senesinde Medine'ye hicret etti. Bu sebeple Bedir, Uhud ve Hendek Savaşlarına katılamamıştı. Hudeybiye Antlaşması'na iştirak etti. Rıdvan Biatı'nda bulundu. Hayber'in ve Mekke'nin Fethi'ne katıldı. Peygamberimiz'le birlikte diğer bütün savaşlara iştirak etti.

Büreyde (r.a.) fazilet sahibi bir sahabiydi. Peygamberimiz'e her hususta itaat ederdi. Rasûlullah'ın yanında onun ayrı bir yeri vardı. Peygamberimiz'in huzuruna teklifsizce girip çıkabilirdi. Peygamberimiz'in vefatına kadar Medine'de ikamet eden Hz. Büreyde, Rasûlullah'ın vefatından sonra Medine'den ayrıldı, Basra'ya yerleşti.

Hz. Büreyde, "Benim damarlarımda cihat kanı akmaktadır. Hayatım at sırtında geçer." diyordu. Bu sebeple halifeler devrinde de fetih ordularında yerini aldı. Çok büyük kahramanlıklar gösterdi. Hicret'in 63. senesinde vefat eden Hz. Büreyde, Peygamberimiz'den 164 hadis rivayet etti. Bu hadislerden birisi şu mealdedir: "Emanete hıyanet eden, kadını kocası aleyhine ve köleyi de efendisi aleyhine kışkırtan bizden değildir." dediğini rivayet etmiştir.

AİLEDE ETKİLİ İLETİŞİM

▶ Gülşen CANPOLAT

“Etkili iletişim, sadece konuşmakla değil, aynı zamanda dinlemekle de ilgilidir. Birbirimize karşı sabırlı olmalı ve duygularımızı ifade etme fırsatı vermeliyiz.”

Evlilik, hayatın en özel ve en önemli adımlarından biridir. İki insanın bir araya gelerek birbirlerine olan sevgi, saygı ve bağlılıklarını taçlandırdığı bir yoldur. Ancak, mutlu bir başlangıcın ardından zamanla yaşanan zorluklar, birlikteliğin temelini sarsabilir ve mutluluğu korumak giderek zorlaşabilir.

Her evlilikte yaşanan tartışmalar normaldir; ancak bu tartışmaların yönetimi iyi yapılmazsa evlilik büyük sarsıntılara maruz kalabilir. Telafi edilemeyecek durumları önlemek için etkili ve doğru iletişim, evlilik hayatımızın kurtarıcılarında biri olacaktır.

Ne yazık ki çoğumuz, doğru iletişim kurmak yerine, birbirimizi yargılamayı veya var sayımlar üzerine konuşmayı tercih ediyoruz. Hatta karşımızdaki kişinin düşüncelerimizi okuyup anlamasını ve ona göre davranmasını bekliyoruz. Ancak, hiç kimsenin karşındaki insanın zihinsel süreçlerini tam anlamıyla anlama gibi bir yeteneği yoktur.

Bir ailenin sağlıklı ve mutlu bir birliktelik yaşamasının temel taşlarından biri, etkili iletişimdir. İletişim, duyguların ifadesi ve anlaşılması için kullanılan en önemli araçtır ve aileyi bir araya getiren en güçlü bağlardan biridir.

Her gün, birbirimize söylediğimiz sözlerin ne kadar büyük bir etkiye sahip olduğunu göz ardı etme eğilimindeyiz. Ancak, doğru şekilde kullanıldığında, sözlerin büyüğü sınırsızdır. Bir aile içinde sevgi, anlayış ve saygı dolu bir iletişim ortamı oluşturmak için sözlerin gücünü kullanmalıyız.

Kur'an-ı Kerim'de iletişimin ve güzel söz söylemenin önemine şu şekilde vurgu yapılır: "Kullarıma söyle; en güzel olanı söylesinler.." (17/İsra, 53). Bu ayet, aile içinde de en güzel sözlerin seçilmesi gerektiğini hatırlatır.

Etkili iletişim, sadece konuşmakla değil,

"İletişim sadece sözlü olarak gerçekleşmez. Beden dili, jestler ve bakışlar da iletişimin önemli bir parçasıdır. Karşılıklı dikkatli bir şekilde gözlem yaparak aile bireylerinin duygularını ve ihtiyaçlarını anlamak mümkündür."

aynı zamanda dinlemekle de ilgilidir. Birbirimize karşı sabırlı olmalı ve duygularımızı ifade etme fırsatı vermeliyiz. Dinlemek, anlamak ve empati kurmak, aile bireyleri arasında derin bir bağın oluşmasını sağlar.

Bazen, iletişim kopukluğu veya yanlış anlaşılımlar yaşanabilir. Ancak, bu durumlarda bile, açık ve dürüst bir iletişim, sorunların üstesinden gelmenin anahtarıdır. Birbirimize samimi bir şekilde duygu ve düşüncelerimizi ifade edebilmek, aile içinde güveni artırır ve sorunların çözümüne yardımcı olur. Nitekim Peygamber Efendimiz (s.a.v.) iletişimde her zaman açık ve anlaşılır bir dil kullanırdı. Bu tutumu, anlaşmazlıkların önüne geçmek ve doğru anlaşılmayı sağlamak için son derece önemlidir. Aile içinde de aynı şekilde, açık ve net bir dil kullanmak, yanlış anlaşılımların önlenmesine yardımcı olur ve ilişkileri güçlendirir.

İletişim sadece sözlü olarak gerçekleşmez. Beden dili, jestler ve bakışlar da iletişimin önemli bir parçasıdır. Karşılıklı dikkatli bir şekilde gözlem yaparak aile bireylerinin duygularını ve ihtiyaçlarını anlamak mümkündür. Ancak, karşılıklı konuşma, kendimizi doğru ifade etmek adına önemlidir.

Etkili iletişim, bir aile içindeki her bireyin sorumluluğudur. Herkesin duygularını ifade etme ve dinleme hakkı vardır. Birbirimize

sevgiyle ve saygıyla yaklaşarak iletişimdeki engelleri aşabilir ve birlikte daha sağlıklı bir ilişki kurabiliriz.

Psikoterapist Virginia Satir, etkili iletişimin önemini şu sözlerle vurgular: “İyi iletişim, mutluluğa giden en kısa yoldur.” Satir’in bu sözü, aile içindeki iletişimin neden bu kadar hayati olduğunu açıkça ifade eder. Mutluluğa giden yol, aile bireyleri arasında kurulan sağlam ve sağlıklı iletişimle döşenir.

Satir’in bu sözü üzerinde düşünürken, iyi iletişimin sadece karşılıklı konuşma değil, aynı zamanda karşımızdaki kişiyi gerçekten anlama ve hislerini kabul etme süreci olduğunu unutmamalıyız. İletişim sadece bilgi alışverişi değil, duygusal bağların kurulması ve pekiştirilmesidir.

Sözlerin gücünü kullanarak birbirimize

sevgi, anlayış ve saygı göstermek, aile içindeki bağları güçlendirir ve bir ömür boyu süren bir mutluluk vadeder.

Bu nedenle, her birimizin, aile içinde sağlıklı iletişim alışkanlıklarını geliştirmeye ve sevgi dolu bir iletişim ortamı oluşturmaya kararlı olması önemlidir.

Unutmayalım ki iletişim bir sanat olduğu kadar bir beceridir ve her beceri gibi geliştirilebilir. Ailemize ve sevdiklerimize zaman ayırarak, onları dinleyerek ve empati kurarak iletişim yollarımızı güçlendirebiliriz. Bu, yalnızca bugünkü mutluluğumuzu değil, gelecekteki huzurumuzu da güvence altına alacaktır. Aile içindeki sevgi, saygı ve anlayışın en güçlü temeli olan etkili iletişimle, daha parlak ve mutlu yarınlara birlikte adım atabiliriz.

GÖÇ

Aklımı serdim yollara,
Yora yora sana geldim.
Yelkeni uzak yellere,
Gere gere sana geldim.

Yemişim felekten tokat,
Kalmamış bizde takat.
Her hayale candan zekât,
Vere vere sana geldim.

Yaylan gamlı fayton yaylan,
Tümsekte çukurda paylan.
Zaman bir asi kuheylan,
Vura vura sana geldim.

Doğunca içime ziya,
Başladı bir sırlı ruya.
Cümle sürgülü kapıya,
Vara vara sana geldim.

Ferhat hani, şirin n'olmuş,
Mecnun Leyla'yı mı bulmuş.
Her aşktan bir mesel kalmış,
Göre göre sana geldim

Satılmış ŞEN

DİVÂN-I HULÛSİ

MOBİL

UYGULAMASI

YAYINLANDI!

20.Yüzyıl Mutasavvıf Dîvân Şâiri
Es-Seyyid Osman Hulûsî Efendi'nin
Dîvân-ı Hulûsî-i Dârendevî adlı eseri
Mobil Uygulamaya Aktarıldı!

- Oku - İncele - Dinle
- Fihrist - Arama
- Sözlük - Kelimeler
- Dîvân Radyo
- Dîvândan Görseller

Android ve IOS
Platformlarından
Ücretsiz
İndirebilirsiniz.

ANDROID & IOS İNDİR

ES-SEYYİD OSMAN
HULÛSİ EFENDİ VAKFI

Ez-Zâhir

Varlığını ve Birliğini Belgeleyen

Ez-Zâhir, Allah'ın en güzel isimlerinden biri olarak, "varlığını ve birliğini gösteren birçok delil açısından âşîkar" demektir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de, "O, zâhir ve bâtidir." buyrulur.

Duyusal ve duyuüstü âlemin gerçekliğini bilen ve her şeyi en güzel bir biçimde yaratan Yüce Allah, güzellik unsurunu eşyanın özüne, aksâmın ayrılmaz bir parçası olarak yerleştirmiştir. İnsan, varlık kategorilerindeki mükemmel sanat eserlerini görüp, büyük sanatkâr aklın rehberliğinde tanıma özelliğiyle hayvanlardan ayrılır. Yerin ve göklerin melekûtuna, kendi öz varlığına (enfüs), dış dünyaya (âfâk) ve orada görülen hayret uyandırıcı nesnelere bakmak sûretiyle Allah'ın varlığını ve birliğini bilebilir. İnsan, büyük âlemlerle birlikte sonradan var edilen tek bir yaratıcının eseridir. O hâlde, âlemde zâhir olan bu kozmik düzen, Hakîm Yaratıcı'nın hikmetine kanıttan başka bir şey değildir. Hatta kozmik sistemdeki şu yardımlaşma kanunu sayesinde; güneş ve ay, gece ve gündüz, yaz ve kışın yaptığı yardımlaşma ile bitkiler kanalıyla, canlı varlıkların rızkı teşekkül ediyor. Hayvanlar da Allah'ın emri ile insanların et, süt, kürk, yük vb. ihtiyaçlarını karşılıyor.

Hayvânî ve nebâtî olan gıda maddelerinin, bir nevî, yeryüzü ve gökyüzünün izdivâcından tevellüd ettiklerini bile söyleyebiliriz. Bütün bunlar, Yüce Allah'ın ez-Zâhir isminin varlıktaki tecellisinin nümûneleridir.

Tabiat (âlem), Allah'ın bir âyetidir. Bu kevnî âyet üzerinde düşünenler, Yüce Yaratıcı'ya yol bulabilirler. Çünkü onun her bir zerresi Hâlık-ı Muhtâr'ın ezeli damgasını taşımaktadır. Kur'an, bu âlemden çokça bahsediyor ve bakışlarımızı sürekli ona çevirmemizi istiyor. "Üstlerindeki göğe bakmazlar mı ki, onu nasıl binâ etmiş ve nasıl (ışıklarla) donatmış! Onda hiçbir çatlak da yok." Bu âyetten çıkarmamız gereken mesajın ilki, insanın bilimsel anlamda merak ve ilgilerini içinde yaşadığı gezegenin dışına yönlendirmesi, ikincisi ise, insanın bu hikmetli, düzenli ve amaçlı yaratılış karşısında, yaratıcısını takdir etmesidir. Kur'an'ın bir yorumu durumunda olan el-Hikme adlı eserinde İmam-ı Gazâlî gökleri, yer ve bu ikisi arasındaki yaratıkların belirli bir fonksiyonu yerine getirerek, kozmolojik düzene katılmak üzere yaratılmış olduğunu ve her yaratığın bir amaç için var olduğunu ve insanların bu yaratılıştaki hikmetleri düşünerek her şeyi belli bir düzene göre yerli yerince yapan yaratıcıya ulaşacaklarını anlatır. Netice olarak, âlemin güzelliği her idrâk sahibi insan tarafından kolayca görülüp takdir edilebilir. Takdir etmek bir erdemlilik. İnsanın takdir hissini, Yüce Allah şu âyetinde dile getirir: "Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın." İnsan fitratını dikkate alan Yüce Yaratıcı, tabiat ve insanın varlığında bulunan estetik objeleri sunmakla, teemmül ve tefekküre dayalı bir çıkarımda bulunmanın yolunu açmıştır. Özetle, bakmasını ve anlamasını bilenler için, Cenâb-ı Hak öyle Zâhir'dir ki, O'ndan daha zâhir bir varlık yoktur.

Yalnızlık Treni

Aylar oldu bir defa yağmur yüzü görmedim
Ufukların ardında gezer kara bulutlar
Dallarımı terk etti sonbahar yaprakları
Avuçlarımı açtım rahmet gönder Allah'ım
Şerha şerha yarıldı yüzümün toprakları

Her gün kendi kendime hesap kitap yaparım
Boşu doldursam dolmaz doluya koysam taşmaz
Kendi şehrimde gezip ses izimi ararım
Ne bir selam veren var ne de bir selam alan
Sıkıştırır kalbimi günden güne efkârım

Bezirgânlar kaplamış dünya bedestenini
Hâlâ gülden terazi tutmaya çalışırım
Ümmi Sinan'ın devri geçti diyenler desin
Rezzak olan rızkımın peşi sıra yürütür
Ayrı ayrı hesabı görülecek herkesin

Hangi insanda durur bu yalnızlık treni
Duraklarda inen yok binenlerse hesapsız
Kimse yanındakine bir tebessüm eylemez
Uzakları yakına getirmeye çalışır
Bildiğini unuttur gördüğünü söylemez

Tayyib ATMACA